

บทที่ 4 บริบทของพื้นที่ศึกษา

การวิจัยเรื่อง เรื่อง รูปแบบช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าของกลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์จากเส้นพลาสติกบ้านชุมดิน ตำบลน้ำใส อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่ศึกษาดังนี้

1. ด้านกายภาพ
2. ด้านสิ่งแวดล้อม
3. ด้านสังคม
4. ด้านเศรษฐกิจ
5. ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า

ด้านกายภาพ

1. ประวัติตำบลน้ำใส

ตำบลน้ำใส อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด เดิมได้มีกลุ่มคนแตกศึกษาตั้งแต่สมัยครั้ง พระวอ พระตา มาจากประเทศลาวโดยมีพ่อขุนศรี กับพวก มาด้วยกันทั้งหมดรวม 12 ครอบครัว ซึ่งได้อพยพมาตามลำน้ำโขง ทางด้านทิศตะวันออก ฝั่งทางขวาของแม่น้ำ มาตั้งอยู่ที่ข้างลำห้วย ชื่อห้วยวากุดน้ำใส

เนื่องจากลำห้วยกุดน้ำใส ได้มีน้ำที่ใสสะอาดมาก จนสามารถมองเห็นตัวปลาแหวกว่ายไปมาในน้ำได้ สามารถใช้ต้มกินได้ และได้เป็นแหล่งอาหาร และเพาะปลูกพืชพันธุ์ต่างๆสำหรับผู้คนที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นได้เป็นอย่างดี จนทำให้ผู้คนอพยพตามมาอาศัยอยู่เรื่อยๆเป็นจำนวนมากและหลายเผ่าพันธุ์ อาทิเช่น ชนเผ่าข่า ขอม จีน ลาว และเขมร เป็นต้น และอาชีพส่วนใหญ่ของผู้คนที่อาศัยอยู่จึงเป็นอาชีพทำนา และเพาะปลูกพืชเพื่อเป็นอาหารของผู้คนในหมู่บ้าน เพราะว่าตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งน้ำพอมีคนมาอาศัยอยู่จำนวนมาก จึงได้รวมตัวกันก่อตั้งหมู่บ้าน เมื่อปี พ.ศ.1828 และได้นำชื่อลำห้วยนี้มาตั้งชื่อหมู่บ้านว่าบ้านกุดน้ำใส โดยมีพ่อขุนศรีเป็นหัวหน้าหมู่บ้านคนแรกของหมู่บ้าน หลังจากนั้นชาวบ้านจึงได้คิดว่าน่าจะมีพระสักรูปมาเป็นขวัญและกำลังใจ เป็นเสาหลักประจำด้านคันถุระและวิปัสสนาธุระมาจากจังหวัดอุบลราชธานี และท่านได้มาเป็นผู้ก่อตั้งวัดประจำหมู่บ้าน เนื่องจากสมัยก่อน บริเวณหมู่บ้านเป็นป่าทึบ มีฝูงสัตว์ต่างๆ มากมายอาศัยอยู่ เช่น ลิง เสือ กวาง งู เป็นต้น จึงได้ตั้งชื่อวัดตามสภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านว่าวัดป่าน้ำใส ซึ่งหลังจากท่านพระครูลูกแก้ว มาประจำอยู่ที่วัดป่าบ้านน้ำใสได้ประมาณ 60 กว่าปี ท่านพระครูลูกแก้วก็ได้มรณภาพลง และวัดป่าบ้านน้ำใสก็เลยกลายเป็นวัดร้าง จวบจนมาถึงปี พ.ศ.2501 จึงได้ยกฐานะเป็นวัดอีกครั้ง และในปี พ.ศ. 2504 ก็ได้มีพระสงฆ์เข้ามาประจำวัดอีกครั้ง โดยมีพระองค์ จนตสีโล มาเป็นเจ้าอาวาสประจำวัด ซึ่งหลังจากนั้นมาชื่อหมู่บ้านก็ได้เปลี่ยนมาเป็นชื่อบ้านน้ำใส ซึ่งเพี้ยนมาตั้งแต่สมัยไหนก็ไม่มีใครทราบ และไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด ซึ่งเป็นชื่อหมู่บ้านที่เรียกขานมาจนถึงปัจจุบัน พอมีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากหมู่บ้านก็เลยได้แยกหมู่บ้านออกเป็น 2 หมู่ด้วยกัน และต่อมาจึงได้แยกตัวออกมาเป็นตำบลน้ำใส ซึ่งเก่าก่อนบ้านน้ำใสก็ได้ขึ้นเป็นหมู่บ้านของตำบลดงแดง

ระยะเวลาของเส้นทางการพัฒนาของตำบลน้ำใส สามารถแบ่งได้ 5 ยุคสมัย ได้แก่

ระยะที่ 1 ยุคก่อร่างสร้างถิ่น (ระหว่าง พ.ศ. 1828 – 2506)

เมื่อประมาณปี พ.ศ. ไม่ปรากฏ มีครอบครัวที่บ้านแตกสาแหรกขาดจากศึกสงคราม จากประเทศลาว สมัยพระวอ พระตา โดยการนำของขุนศรี จำนวน 12 ครอบครัว อพยพตาม ลำน้ำโขงมาตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ลำห้วยที่มีน้ำใสสะอาดสามารถมองเห็นตัวปลาซึ่งเหมาะสำหรับทำ การเกษตรกรรม ตั้งชื่อว่า "ห้วยกุดน้ำใส" ต่อมาครอบครัวอพยพมาสมทบมากขึ้น จึงได้ก่อตั้งขึ้น เป็นหมู่บ้าน เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 1828 และตั้งชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านกุดน้ำใส"ตามชื่อลำห้วย มี ขุนศรี เป็นผู้นำหมู่บ้านคนแรก ขึ้นต่อตำบลดงแดง ต่อมาประมาณ ปี พ.ศ.2506 ได้แยกออกมาเป็น ตำบลน้ำใส มีนายตา ไชยปัญญา เป็นกำนันคนแรก และนายธนู สุตนนท์ เป็นกำนันคนปัจจุบัน แหล่งที่มาอีกอย่างคือตำบลน้ำใส อำเภอดงหลวงจังหวัดพิจิตร จังหวัดร้อยเอ็ด เดิมได้มีกลุ่มคนแตกศึก มาตั้งแต่สมัยครั้ง พระวอ พระตา มาจากประเทศลาวโดยมีพ่อขุนศรี กับพวก มาด้วยกันทั้งหมด รวม 12 ครอบครัว ซึ่งได้อพยพมาตามลำน้ำโขง ทางด้านทิศตะวันออก ฝั่งทางขวาของแม่น้ำ มา ตั้งอยู่ที่ข้างลำห้วย ชื่อห้วยว่ากุดน้ำใสเนื่องจากลำห้วยกุดน้ำใส ได้มีน้ำที่ใสสะอาดมาก จนสามารถ มองเห็นตัวปลา แหวกว่ายไปมาในน้ำได้ สามารถใช้ต้มกินได้ และได้เป็นแหล่งอาหาร และ เพาะปลูกพืชพันธุ์ต่างๆสำหรับผู้คนที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นได้เป็นอย่างดี จนทำให้ผู้คนอพยพตามมา อาศัยอยู่เรื่อยๆเป็นจำนวนมากและหลายเผ่าพันธุ์ อาทิเช่น ขนเผ่าข่า ขอม จีน ลาว และเขมร เป็นต้น และอาชีพส่วนใหญ่ของผู้คนที่อาศัยอยู่จึงเป็นอาชีพ ทำนา และเพาะปลูกพืช เพื่อเป็น อาหารของผู้คน ในหมู่บ้านเพราะว่าตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งน้ำ พอมีคนมาอาศัยอยู่จำนวนมาก จึงได้ รวมตัวกันก่อตั้งหมู่บ้าน เมื่อปี พ.ศ. 1828 และได้นำชื่อลำห้วยนี้ มาตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านกุดน้ำ ใส โดยมีพ่อขุนศรีเป็นหัวหน้าหมู่บ้านคนแรกของหมู่บ้าน หลังจากนั้นชาวบ้านจึงได้คิดว่า น่าจะมี พระสักกรูป มาเป็นขวัญและกำลังใจ เป็นเสาหลักประจำด้าน คันถุระ และวิปัสสนาธุระ มาจาก จังหวัดอุบลราชธานี และท่านได้มาเป็นผู้ก่อตั้งวัดประจำหมู่บ้านเนื่องจากสมัยก่อน บริเวณหมู่บ้าน เป็นป่าทึบ มีฝูงสัตว์ต่างๆมากมายอาศัยอยู่ เช่น ลิง เสือ กวาง งู เป็นต้น จึงได้ตั้งชื่อวัดตาม สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านว่าวัดป่าน้ำใส ซึ่งหลังจากท่านพระครูลูกแก้วมาประจำอยู่ที่วัดป่าบ้านน้ำ ใส ได้ประมาณ 60 กว่าปี ท่านพระครูลูกแก้วก็ได้มรณภาพลง และวัดป่าบ้านน้ำใส ก็เลยกลายเป็น วัดร้าง จวบจนมาถึงปี พ.ศ.2501 จึงได้ยกฐานะเป็นวัดอีกครั้ง และในปี พ.ศ.2504 ก็ได้มีพระสงฆ์ เข้ามาประจำวัดอีกครั้ง โดยมีพระรอง จนตสีโล มาเป็นเจ้าอาวาสประจำวัด ซึ่งหลังจากนั้นมาชื่อ หมู่บ้านก็ได้เปลี่ยนมาเป็นชื่อ บ้านน้ำใส ซึ่งเพี้ยนมาตั้งแต่สมัยไหนก็ไม่มีใครทราบ และไม่ปรากฏ หลักฐานแน่ชัด ซึ่งเป็นชื่อหมู่บ้านที่เรียกขานมาจนถึงปัจจุบัน พอมีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก หมู่บ้านก็เลยได้แยกหมู่บ้านออกเป็น 2 หมู่ด้วยกัน และต่อมาจึงได้แยกตัวออกมาเป็นตำบลน้ำใส ซึ่ง เก่าก่อนบ้านน้ำใสก็ได้ขึ้นเป็นหมู่บ้านของตำบลดงแดงปัจจุบันตำบลน้ำใสมีจำนวนทั้งหมด 10 หมู่บ้าน โดยการนำของนายธนู สุตนนท์ กำนันตำบลน้ำใสจวบจนปัจจุบัน

ระยะที่ 2 ยุคก่อสร้างสร้างถิ่น ต่อเนื่อง (ระหว่าง พ.ศ. 2506 – 2539)

ในยุคก่อสร้างสร้างถิ่นอย่างต่อเนื่อง ในช่วงนี้มีการตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่หลายหมู่บ้าน มีอาณาเขตติดต่อกันหลายหมู่บ้าน โดยคนในชุมชนดูแลซึ่งกันและกันมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันและกัน มีการตั้งกฎกติกาในชุมชนเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยชุมชนมีการตั้งกลุ่มฌาปนกิจเพื่อช่วยเหลือแบ่งเบาค่าใช้จ่ายในพิธีฌาปนกิจญาติผู้เสียชีวิต การขอรับการสนับสนุนการสร้างฝายน้ำล้น เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตรเพื่อให้พื้นที่มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี ประปาชุมชนอีกทั้งยังดำเนินการตอบรับนโยบายจากภาครัฐและองค์กรภายนอก เพื่อให้คนในชุมชนได้นำไปใช้อุปโภคบริโภค

ระยะที่ 3 ยุคกระจายอำนาจเพื่อการพัฒนา (ระหว่าง พ.ศ. 2540 - 2549)

ปี 2540 มีการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นโดยยกฐานะจากสภาตำบลเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส ซึ่งเนื้อที่ของ ตำบลน้ำใส มีเนื้อที่ประมาณ 16.25 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 10,468.75 ไร่แยกเป็น ที่อยู่อาศัย 418 ไร่ ที่ทำการเกษตร 10,000 ไร่ และที่ สาธารณะประโยชน์ 50.75 ไร่แบ่งเนื้อที่ออกเป็น พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ สาธารณะประโยชน์ พื้นที่แหล่งน้ำ ที่อยู่อาศัยและสถานที่ราชการตำบลน้ำใสแบ่งการปกครอง ออกเป็น 10 หมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 องค์การ บริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใส มีบทบาทเป็นผู้เชื่อมประสานการดำเนินงานและบริหารงานให้เกิด ความผาสุกในพื้นที่ การดำเนินกิจกรรมในยุคนี้อย่างคงเป็นการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายและกิจกรรม ที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของพื้นที่อีกทั้งยังมุ่งเน้นการแสวงหาข้อมูลและการนำใช้ แหล่งประโยชน์จากทุนทางสังคมตลอดจนหน่วยงานองค์กรทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ เช่น การ ตอบรับนโยบายกองทุนหมุนเวียนของชุมชน อาทิ กองทุนเงินล้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต กองทุนแก้ไขปัญหาคาความยากจน กองทุน SML กลุ่มเลี้ยงโค กระบือ กลุ่มผลิตปุ๋ย ชีวภาพ กลุ่ม อสม. กองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้คนในชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อการพัฒนาด้าน เกษตรกรรมปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ ด้านอุตสาหกรรมครัวเรือน การพัฒนาอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้ยังส่งผลให้เกิดการจัดสรรเงินทุนเพื่อเป็นสวัสดิการและเงินสาธารณะประโยชน์ในชุมชน การ ดำเนินการด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตำบลผ่านการพัฒนาและหนุนเสริมศักยภาพในการดูแลบุตร หลานในชุมชน และชลประทานให้การสนับสนุนการสร้างประปาชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนมีน้ำใช้ สำหรับอุปโภคบริโภคที่ถูกสุขลักษณะเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้คนในชุมชนอยู่ดีกินดียิ่งขึ้น

ระยะที่ 4 ยุคพัฒนาเพื่อก้าวหน้าสู่ความเข้มแข็ง (ระหว่าง พ.ศ. 2550 - 2555)

จากประสบการณ์ของชุมชนในการทำงานเพื่อพัฒนาพื้นที่ของชุมชน โดยได้รับการ หนุนเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในและนอกพื้นที่ส่งผลให้ชุมชน เกิดความเข้มแข็งจนกระทั่งพัฒนากระบวนการ วิธีการและต่อยอดกิจกรรมการดำเนินงาน ที่ผ่านการ พุดคุยแลกเปลี่ยนแนวคิดแสวงหาปัญหาความต้องการโดยคนในชุมชน เพื่อการประสานบูรณาการ งานของทุนและศักยภาพของชุมชนสู่จัดการตนเองโดยชุมชน จนกระทั่งเกิดกลุ่มและองค์กรต่างๆใน ชุมชน เช่น เกิดกองทุนสวัสดิการตำบลน้ำใส กลุ่มฌาปนกิจศพผู้สูงอายุตำบลน้ำใส กลุ่มทอผ้า กลุ่ม สถานตระกร้าพลาสติก กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มพัฒนาบทบาทสตรีตำบลน้ำใส กลุ่มบริหารจัดการ ขยะ กลุ่มเลี้ยงหมูหลุม กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ จากการประชาคมพูดคุยกันภายในชุมชนเพื่อ จัดตั้งกองทุนสวัสดิการที่มีสมาชิกอยู่ทุกหมู่บ้านในตำบล นอกจากนี้ยังเกิดการต่อยอดกองทุนเพื่อ

สร้างอาชีพในชุมชนและมีเพื่อนสมาชิกคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือพร้อมกับแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เช่น กลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง กลุ่มทำขนมกล้วยฉาบ กลุ่มทอเสื่อกก เพื่อสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นในคงอยู่คู่กับชุมชนสืบไป ชุมชนจึงริเริ่มอนุรักษ์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเหล่านั้นให้คงอยู่ผ่านกลุ่มอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มกลองยาวประยุกต์ กลุ่มทอผ้าไหมจากสีย้อมธรรมชาติ การสร้างและพัฒนาแนวทางการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนโดยอาสาสมัครดูแลสุขภาพ กลุ่ม อสม.อาสาสมัครดูแลสุขภาพชุมชน ตรวจคัดกรองสุขภาพ ควบคุมโภชนาการ ป้องกันโรคติดต่อ และแนะนำสู่การปรับเปลี่ยน กลุ่มบูรณาการการดูแลสุขภาพพื้นฐานและแพทย์แผนไทย การยกระดับการดูแลรักษาความสงบ ความปลอดภัยในชุมชนและลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเสี่ยงผู้เผชิญปัญหา อาทิปัญหายาเสพติด ปัญหาท้องไม่พร้อม ปัญหาวัยรุ่นน่วม สุขุม จึงยกระดับการรักษาความปลอดภัยผ่านอาสาสมัคร 25 ตำบลประรด และการตั้งจุดสกัดของอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและ ชม.ป.ตำรวจชุมชน ที่เป็นผู้สอดส่องดูแลความเรียบร้อยในชุมชนทั้งด้านพฤติกรรม สิ่งเร้าที่ยั่วยุ และการควบคุมดูแลพื้นที่เสี่ยงให้ประชาชนได้รับการดูแลเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

ระยะที่ 5 ยุคเตรียมความพร้อมแห่งการเดินหน้า สู่อุทิศภาวะที่ยั่งยืน (ระหว่าง พ.ศ. 2556 -2558)

ตำบลน้ำใส ได้เข้าร่วมเป็นเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับพื้นที่ต้นแบบตำบลน่าอยู่ กับองค์การบริหารส่วนตำบลง้อจัน อำเภอนโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการจัดการงาน และแนวคิดแรงบันดาลใจของการทำงาน เพื่อนำแนวคิดที่ได้มาบูรณาการ การต่อยอดการดำเนินงานสู่การปรับใช้ในพื้นที่ และได้รับการหนุนเสริมการพัฒนาด้านการนำใช้ข้อมูล เพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการ การค้นหาทุนและศักยภาพของพื้นที่ เพื่อกำหนดใช้ทุนและศักยภาพในพื้นที่มาต่อยอดงานและพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาความต้องการในพื้นที่แบบบูรณาการ จนเกิดกลุ่มที่บูรณาการงาน เช่น กลุ่มบริหารจัดการกองทุนเงินล้าน และกลุ่มอื่นๆ

2. จำนวนครัวเรือนและประชากร

มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,138 ครัวเรือน ประชากรทั้งสิ้นจำนวน 4,326 คน แยกเป็นชาย จำนวน 2,159 คน และหญิง จำนวน 2,167 คน ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากรของตำบลน้ำใส อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ชื่อบ้าน	หมู่ที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
น้ำใส	1	215	433	432	865
เทียมแซ่	2	133	238	221	459
ยางเครือ	3	106	209	230	439
ขุมดิน	4	125	232	211	443
หางกุด	5	55	113	117	230
น้ำใส	6	184	333	347	680
สว่างอารมณ์	7	85	165	146	311
ดอนแหน	8	33	77	86	163
ขุมดิน	9	108	214	213	427
เทียมแซ่	10	94	145	164	309
รวม	10	1,138	2,159	2,167	4,326

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชากรทั้งหมดมี 4,326 คน ส่วนมากเพศหญิงมากกว่าเพศชาย หมู่บ้านที่มีประชากรมากที่สุดคือ บ้านน้ำใส หมู่ที่ 1 รองลงมาคือบ้านน้ำใส หมู่ที่ 9 และหมู่บ้านที่มีประชากรน้อยที่สุดคือบ้านดอนแหน หมู่ที่ 8

3. ที่ตั้ง ตำบลน้ำใสเป็นหนึ่งในสิบสองตำบลของอำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 8 กิโลเมตร อยู่ห่างจากตัวจังหวัดร้อยเอ็ด โดยทางถนนปัทมานนท์ ประมาณ 18 กิโลเมตร เป็นตำบลที่มีการคมนาคมสะดวกพอสมควร มีถนนติดต่อกับตำบลอื่นทุกตำบล โดยถนนสายหลักเป็นถนนลาดยาง สามารถขนส่งสินค้าเข้าตัวเมืองได้อย่างสะดวก

4. เนื้อที่ ตำบลน้ำใสมีเนื้อที่ประมาณ 16.75 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 10,468.75 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดตำบลสะอาดสมบูรณ์และตำบลแคนใหญ่ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
ทิศใต้	ติดตำบลดงแดงและตำบลหัวช้าง อำเภอจตุรพักตรพิมาน
ทิศตะวันออก	ติดตำบลดงแดง อำเภอจตุรพักตรพิมาน จดตำบลแคนใหญ่ อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก	ติดตำบลโคกล่ามและตำบลหัวช้าง อำเภอจตุรพักตรพิมาน

5. ลักษณะภูมิประเทศ

ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบโล่ง ซึ่งเหมาะกับการทำเกษตรกรรม โดยมีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ ห้วยกุดน้ำใส หนองขุมดิน หนองทุ่ม หนองแก และหนองนกเขียน

6. ลักษณะภูมิอากาศ

อากาศโดยส่วนใหญ่ของตำบลน้ำใสร้อนและแห้งแล้ง เนื่องจากมีแหล่งป่าไม้จำนวนน้อย อุณหภูมิในฤดูแล้ง สูงสุดประมาณ 40 องศาเซลเซียส ต่ำสุดประมาณ 25 องศาเซลเซียส อุณหภูมิในฤดูฝน สูงสุดประมาณ 38 องศาเซลเซียส ต่ำสุดประมาณ 23 องศาเซลเซียส อุณหภูมิในฤดูหนาว สูงสุดประมาณ 35 องศาเซลเซียส ต่ำสุดประมาณ 15 องศาเซลเซียส

7. พื้นที่การปกครอง

ตำบลน้ำใส เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งการปกครองทั้งหมด 10 หมู่ 7 หมู่บ้าน ประกอบไปด้วย

บ้านน้ำใส	2 หมู่	หมู่ที่ 1 , หมู่ที่ 6
บ้านเทียมแท้	2 หมู่	หมู่ที่ 2 , หมู่ที่ 10
บ้านหางกุด	1 หมู่	หมู่ที่ 5
บ้านดอนแหน	1 หมู่	หมู่ที่ 8
บ้านสว่างอารมณ์	1 หมู่	หมู่ที่ 7
บ้านยางเครือ	1 หมู่	หมู่ที่ 3
บ้านขุมดิน	2 หมู่	หมู่ที่ 4 , หมู่ที่ 9

8. สาธารณูปโภค : จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. 1,033 ครัวเรือน จำนวนบ้านที่มีโทรศัพท์ 11 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.06 ของจำนวนหลังคาเรือน

9. ด้านสาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลน้ำใส 1 แห่ง มีบุคลากรทั้งหมด 4 คน

10. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ที่ทำการกำนัน	1	แห่ง
ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน	9	แห่ง
ที่พักสายตรวจตำบล	1	แห่ง

11. การคมนาคม

ตำบลน้ำใสเป็นตำบลที่มีโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาไปสู่ศักยภาพที่ดีไม่น้อยกว่าตำบลอื่น ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม โครงสร้างพื้นฐาน การบริการด้านสาธารณูปโภค และในด้านการบริการของรัฐอย่างต่อเนื่อง และมีข้อได้เปรียบหลายประการ คือ

- เป็นตำบลที่อยู่ใกล้อำเภอเมืองร้อยเอ็ด 18 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอจตุรพักตรพิมาน 8 กิโลเมตร โดยมีถนนปีทมานนท์ผ่านเข้าตัวเมืองได้สะดวก
- เป็นตำบลที่มีการคมนาคมสะดวกพอสมควร มีถนนติดต่อกับตำบลอื่นทุกตำบลโดยถนนสายหลักเป็นถนนลาดยาง สามารถขนส่งสินค้าเข้าตัวเมืองได้อย่างสะดวก

12. การโทรคมนาคม

ที่ทำการไปรษณีย์	1	แห่ง
โทรศัพท์สาธารณะ	7	แห่ง
โทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบท	1	แห่ง

13. การไฟฟ้า

ตำบลน้ำใสเป็นตำบลที่มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน มีครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้จำนวน 1,124 ครัวเรือน ประชาชนได้รับประโยชน์จากการใช้ไฟฟ้าจำนวน 5,000 คน

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. สภาพและข้อมูลพื้นฐาน

ตำบลน้ำใส ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอจตุรพักตรพิมาน ประมาณ 13 กิโลเมตร เป็นตำบลที่มีการคมนาคมสะดวกพอสมควร มีถนนติดต่อกับตำบลอื่นทุกตำบล โดยถนนสายหลักเป็นถนนลาดยาง สามารถขนส่งสินค้าเข้าตัวเมืองได้อย่างสะดวก ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบโล่ง ดินเป็นดินร่วนปนทราย ซึ่งเหมาะกับการทำเกษตรกรรม โดยมีแหล่งน้ำที่สำคัญคือ ห้วยกุดน้ำใส หนองขุมดิน หนองท่ม หนองแก และหนองนกเขียน

2. แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำห้วย, ลำน้ำ	1	สาย
ลำห้วยกุดน้ำใส		
บึง , หนอง	4	แห่ง
- หนองขุมดิน		
- หนองท่ม		
- หนองแก		
- หนองนกเขียน		

3. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย	3	แห่ง
บ่อน้ำตื้น	89	แห่ง
บ่อบโยก	539	แห่ง
สระน้ำ	1	แห่ง

4. ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ได้แก่ ดินลูกรัง

การพัฒนาและจัดการตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของตำบลน้ำใส สรุปได้ดังนี้

ตำบลน้ำใสมีพื้นที่เป็นป่าสาธารณประโยชน์ไม่มากนัก แต่ชุมชนได้มีการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ นอกจากการดูแล พื้นที่เป็นป่าสาธารณประโยชน์แล้ว การดูแลสิ่งแวดล้อมก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากตำบลน้ำใสมีบริบทการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นแบบ ชนบท กึ่งเมือง ที่ต้องไปประกอบอาชีพในเขตเมือง และกลับมาพัก หลับนอนในเขตพื้นที่ตำบลน้ำใส โดยซื้อหาสิ่งอุปโภค – บริโภค จากเขตเมืองเข้ามาในชุมชน จึงเกิดสภาวะขยะล้นถึงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส ได้มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม โดยมีส่วนงานที่เกี่ยวข้อง คือ ท้องที่ ท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคประชาชนและภาคเอกชน โดยได้ร่วมกันบริหารจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อมด้านการกำจัดและลดปริมาณขยะ โดยคัดแยกขยะทั้ง 4 ประเภท ภายใต้การบริหารจัดการขยะโดยชุมชน เช่น การคัดแยกขยะ เป็นต้น

ด้านสังคม

1. ด้านการปกครอง

ตำบลน้ำใส แบ่งพื้นที่การปกครองทั้งหมด 10 หมู่ 7 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงรายชื่อผู้นำหมู่บ้านในแต่ละท้องที่ในตำบลน้ำใส อำเภोजตุรพัตตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	ตำแหน่ง	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่
นายธนู สุตนนท์	กำนันตำบลน้ำใส	บ้านน้ำใส	1
นายชัยพัฒน์ นรชาญ	ผู้ใหญ่บ้าน	บ้านเทียมแท้	2
นายบุญตัน ปัสสาสัย	ผู้ใหญ่บ้าน	บ้านยางเครือ	3
นายดำรง บุตรใส	ผู้ใหญ่บ้าน	บ้านชุมดิน	4
นายโอกาส สีลาดเลา	ผู้ใหญ่บ้าน	บ้านหาสงกุด	5
นายวิมุตติ ไชยกันยา	ผู้ใหญ่บ้าน	บ้านน้ำใส	6
นายอาคม นามไพร	ผู้ใหญ่บ้าน	บ้านสว่างอารมณ์	7
นางสาวสุมาลี สีหานาม	ผู้ใหญ่บ้าน	บ้านดอนแหน	8
นายประภาส ตริพงษา	ผู้ใหญ่บ้าน	บ้านชุมดิน	9
นายเกษม ปาปะกะ	ผู้ใหญ่บ้าน	บ้านเทียมแท้	10

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส อำเภोजตุรพัตตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ด้านศาสนา

สถานที่ทางศาสนาที่ศักดิ์สิทธิ์ คือ วัดป่าบ้านน้ำใส จะมีหลวงปู่้ำน้ำใสที่ชาวตำบลน้ำใส และหมู่บ้านใกล้เคียง ให้ความนับถือเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะคนที่มีเคราะห์ เมื่อมาบนขอพรให้หลวงปู่ช่วยรักษา จะได้ผลดังที่ท่านบนขอไว้ และเมื่อได้ผลแล้วก็ควรนำของที่บนไว้มาแก้บน เพื่อเป็นการเคารพ บูชา หลวงปู่้ำน้ำใสตำบลน้ำใสไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นเอกรักษ์ตายตัว

ตำบลน้ำใส ประกอบไปด้วยวัด 7 แห่ง ดังต่อไปนี้

1. วัดป่าบ้านน้ำใส	หมู่ที่ 1 บ้านน้ำใส
2. วัดโพธิ์ทองพัฒนารามบ้านเทียมแซ่	หมู่ที่ 2 บ้านเทียมแซ่
3. วัดวาริสู้คันธवास	หมู่ที่ 3 บ้านยางเครือ
4. วัดสว่างอารมณ์	หมู่ที่ 5 บ้านหางกุด
5. วัดสาครพัฒนาราม	หมู่ที่ 6 บ้านน้ำใส
6. วัดสว่างพัฒนา	หมู่ที่ 7 บ้านสว่างอารมณ์
7. วัดศิลาพัฒนาภูมิ	หมู่ที่ 9 บ้านขุมดิน

3. ด้านการศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส) 1 แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง
- ศูนย์การเรียนชุมชน 1 แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 4 แห่ง

4. ประเพณีวัฒนธรรม ศิลปะ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. งานบุญสร้างกู่
2. งานทอดเทียนรวม
3. งานแข่งเรือยาว
4. งานลอยกระทง
5. งานบรวงสรวงพระพรหม
6. วงมโหรีอีสาน
7. กลองยาวประยุกต์

การพัฒนาและจัดการตนเองด้านสังคมของตำบลน้ำใส สรุปได้ดังนี้

การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส ตำบลน้ำใส อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีระยะการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีรูปธรรมในการดำเนินงานอย่างชัดเจน โดยมีผู้นำชุมชนและประชาชนเป็นตัวแทนในการร่วมคิด ร่วมพัฒนา จนเกิดการสร้างความเข้าใจร่วมระหว่างองค์กรภาคท้องถิ่น ท้องที่ ประชาชนและองค์กรภายนอกให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยผลการพัฒนาตำบลน้ำใสจำแนกออกได้เป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านการเมือง การปกครอง

ตำบลน้ำใส อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีเนื้อที่ประมาณ 16.25 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 10,468.75 ไร่แยกเป็น ที่อยู่อาศัย 418 ไร่ ที่ทำการเกษตร 10,000 ไร่ และที่สาธารณะประโยชน์ 50.75 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 10 หมู่บ้าน ตำบลน้ำใสมีครัวเรือน จำนวน 1,138 ครัวเรือน ประชากร 4,326 คน เป็นชาย 2,159 คน หญิง 2,167 คน ตำบลน้ำใสเป็น ตำบลที่ตั้ง อยู่ในพื้นที่บริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่ราบสูง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดอน แล้งน้ำเหมาะเป็นมี ประชากรหลากหลายพื้นที่เข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกันพื้นที่ส่วนสมสำหรับการเพาะปลูกพืชไร่อาชีพหลัก ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การปลูกพืชและ เลี้ยงสัตว์ มีความเชื่อในศาสนาพุทธ มีการ ปฏิบัติศาสนพิธีตามวัฒนธรรมดั้งเดิม มีการปฏิบัติศาสนพิธีตามฮิต 12 ครอง 14 หรือมีกิจกรรม ด้านศาสนาวัฒนธรรมประเพณีทุกเดือน มีภาพกิจกรรมภาพเขียนฝาผนังจากสี่ธรรมชาติ ที่ฝาผนัง โบสถ์ นับเป็นโบราณสถานที่ขึ้นชื่อ และได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากร เป็นที่รู้จักทั่วไป วัฒนธรรมที่รู้จักแพร่หลายอีกหนึ่งวัฒนธรรมคือ ในทุกวันเพ็ญ 15 ค่ำ เดือน 5 ของทุกปี ชาวตำบล น้ำใสและตำบลใกล้เคียง ร่วมงานสักการะ หรืองานใหญ่บุญสงกรานต์ ดังคำขวัญที่ว่า “ถิ่นกำเนิดขบวนน้ำ ใส ผ้าไหมชั้นดี สตรีสวยพริ้ง มีลิงเจ้าปู่ พระครูลูกแก้ว ซึ่งแล้วปลาค้าวใหญ่ ลำห้วยกุดน้ำใส สามปี บุญบังไฟ งานใหญ่บุญสงกรานต์ พื้นฟูทอดเทียนรวม” ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใส จึงมี แนวคิดในการบริหารจัดการโดยส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้แก่ชุมชนในการมีส่วนร่วมเพื่อให้ชุมชน สามารถจัดการตนเองได้ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างภาคประชาชน หน่วยงานองค์กรท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ และองค์กรเอกชนเป็นเครื่องมือ เช่น การส่งเสริมพัฒนาชุมชน การสนับสนุนองค์ ความรู้ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา พัฒนาเข้าสู่ชุมชนอย่างรวดเร็ว โดยชุมชนสามารถ พึ่งตนเองได้ทันที และไม่ต้องรอรับการช่วยเหลือจากภาครัฐมากนัก พร้อมขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ ที่จะต้องควบคู่กับความเป็นอยู่ของชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนั้นนโยบายของผู้บริหารและแกนนำของ ตำบลน้ำใสจึงมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านเศรษฐกิจ ทาง สังคมเข้มแข็ง การพัฒนาทางด้านจิตใจ พร้อมกับพัฒนาที่ควบคู่กับการรักษาสมดุลของธรรมชาติ เพื่อให้ชาวบ้านได้ดำรงชีวิตตามวิถีชนบทบนพื้นฐานของอยู่ดีมีสุข

องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใสบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ในด้านการ บริหารงานราชการ “แบบเปิด” โดยการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารงานท้องถิ่นมากขึ้น เปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะร่วมแสดงความคิดเห็น และมีส่วนใน การร่วมพัฒนาดูแลชุมชน เช่น กิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลน้ำใส ในภาพรวมโดยมีประชาชน ภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และตรวจการดำเนินกิจกรรมตาม แผน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการ ขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลให้เกิดความเข้มแข็ง

2. ด้านสังคม

ตำบลน้ำใสเป็นตำบลที่มีพื้นที่ เป็นชนบท เนื่องจากในพื้นที่ไม่มีโรงงานขนาดใหญ่ ประชากรในวัยทำงาน ไปประกอบอาชีพตามห้างร้าน บริษัท และโรงงานอุตสาหกรรมนอกพื้นที่ และเขตพื้นที่ใกล้เคียง เป็นจำนวนมาก มีการเดินทางไปทำงานโดยจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่มีสถิติ ของอุบัติเหตุทางการจราจรบ่อยครั้ง ส่วนปัญหาทางสังคมที่พบเหตุคือครอบครัวขาดความอบอุ่น

บิดา – มารดา ไปทำงานแต่เช้า กลับค่ำ เด็กอยู่กับผู้สูงอายุ เกิดช่องว่างระหว่างวัย มีภาวะเสี่ยงต่อการติดสิ่งเสพติดมากที่สุดคือเยาวชน (ร้อยละ 17.80) เนื่องจากเป็นวัยที่ขาดการดูแลอย่างใกล้ชิด สาเหตุหลักมาจากตัวผู้ปกครองที่ขาดเวลาในการดูแลเอาใจใส่ ขาดความเข้าใจไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นและไม่ชี้แจงเหตุผลทำให้เยาวชนไม่กล้าปรึกษาและพูดคุย และอีกสาเหตุที่สำคัญ คือ ชอบทดลองอยากรู้ อยากเห็น และเพื่อเป็นการลดปัญหาของเยาวชน องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใส และผู้นำชุมชนได้ระดมความคิดเห็นเพื่อหาศูนย์รวมสำหรับใช้เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของเยาวชน โดยมุ่งเน้นการทำกิจกรรมที่ทำร่วมกันและเยาวชนให้ความสนใจ จึงเกิดการตั้งกลุ่มในการดูแลกลุ่มเยาวชนขึ้นชื่อ “เยาวชนคนน้ำใส” โดยการรวมตัวของผู้นำในชุมชน วัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมความสัมพันธ์ของเยาวชนกับผู้ปกครอง และชักจูงเยาวชนให้ห่างไกลจากสิ่งเสพติด กิจกรรมหลัก คือ สร้างโอกาสการแสดงออกโดยการเปิดการแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้นำในชุมชน วัดโพธิ์ทองพัฒนาราม และส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม ให้กับเยาวชนที่สนใจได้ศึกษาเรียนรู้และสืบสานต่อไป

จากสภาพพื้นที่ที่มีความเสี่ยงด้านอาชญากรรม ทางองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส ก็ได้ให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในด้านความปลอดภัยของชุมชน ได้มีการสนับสนุนการรวมกลุ่มในชุมชน เพื่อทำหน้าที่ตรวจตา ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในชุมชน และยังรวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยจากอุบัติเหตุทางจราจรและภัยจากธรรมชาติ โดยช่วยเหลือทั้งภายในตำบลและใกล้เคียง ภายใต้การทำงานของกลุ่ม “กู้ชีพตำบลน้ำใส และกลุ่ม อปพร.ตำบลน้ำใส บรณการด้วยอสม.” โดยเป็นการรวมกันระหว่างอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน, และพนักงานกู้ชีพ, อสม.

3. ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ด้วยบริบทของตำบลน้ำใส เป็นพื้นที่ใกล้กับชุมชนเมืองมีความเจริญทางด้านวัตถุอย่างรวดเร็ว ชุมชนจึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวันของชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใสได้เปิดการเรียนการสอน กศน. ตำบลน้ำใส ให้กับผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาภายใต้ชื่อ “ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนตำบลน้ำใส” และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการดูแล จำนวน 2 ศูนย์ เพื่อเป็นการลดปัญหาสำหรับผู้ปกครองที่ต้องออกไปรับจ้างทำงานนอกพื้นที่ ในการแข่งขันต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิตประจำวันทำให้ชุมชนขาดการทำกิจกรรมด้านศาสนาจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับศาสนา ประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย ทำให้เกิดปัญหาการเอาใจเอาเปรียบ ขาดการเอื้อเฟื้อช่วยเหลือต่อกัน องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใสได้ส่งเสริมและสนับสนุนการทำกิจกรรมด้านศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี โดยการจัดกิจกรรมตักบาตรฟังธรรมในทุกวันสำคัญทางศาสนา ร่วมกับชุมชน และมีการสืบสานวัฒนธรรม ฮีต 12 ครอง 14 หรืองานบุญทั้ง 12 เดือน ตามวัฒนธรรมอีสานโบราณ

4. ด้านการกีฬา

ตำบลน้ำใส เป็นตำบลที่อยู่ในเขตชนบทแต่มีนักกีฬาที่มีความสามารถ ระดับอำเภอ หลายประเภท ได้แก่ กีฬาบอลเลย์บอลหญิง ฟุตบอลเยาวชน มีการส่งเสริมการกีฬาในตำบลอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมแข่งขัน ฟุตบอลด้านยาเสพติดเป็นประจำทุกปี และยังสนับสนุนให้มี

การแข่งขันกีฬาประเพณีในชุมชน วัตถุประสงค์หลักเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ การสร้างความสามัคคีปรองดองในชุมชนและการต้านยาเสพติดโดยทางอ้อมด้วย

5. สุขภาพ

การดำรงชีวิตของชุมชนในตำบลน้ำใส ต้องมีการแข่งขันต่อสู้จึงทำให้ความสำคัญกับการทำงานมากกว่าการดูแลสุขภาพของตนเอง จึงทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพตามมา ซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งพบว่ามีการใช้สารเคมีในกระบวนการเพาะปลูก ผลิตผลทางการเกษตรมากในปัจจุบัน ส่วนการบริโภคอาหาร ของคนในชุมชน วัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารมักซื้อมาจากตลาด เช่น เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ผักสด เป็นต้น และโดยส่วนใหญ่ผักที่ขายในท้องตลาดจะมีสารพิษจากสารฆ่าแมลงปนเปื้อนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดสารพิษตกค้างในร่างกาย องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใสได้ส่งเสริมให้มีการ ปลูกผักปลอดสารพิษ ไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือนเพื่อให้ชุมชนได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย นอกจากนั้น การขาดการออกกำลังกายเป็นอีกหนึ่งปัญหาด้านสุขภาพ มีการส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับชุมชน โดยการตั้ง กลุ่มแอโรบิค, กลุ่มรำวง เพื่อสุขภาพรวมถึงกลองยาว โดยมุ่งเน้นการมีสุขภาพที่ดีของคนในชุมชน

6. การเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน

องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใส ได้ให้การสนับสนุน และมีการประสานหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ เพื่อการเตรียมความพร้อมในบุคลากรของตำบลทุกภาคส่วน เพื่อให้เรียนรู้ในด้านการใช้ภาษา และเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีกิจกรรม”อบรมคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนตำบลน้ำใส และการอบรมภาษาอังกฤษฉบับประชาชนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน”โดยมุ่งเน้นการใช้ในชีวิตประจำวันเป็นส่วน

ด้านเศรษฐกิจ

อาชีพของประชาชนในตำบลน้ำใสโดยส่วนใหญ่ คือการทำเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา หลังจากฤดูเก็บเกี่ยวแล้วก็มีมีการปลูกยาสูบเตอร์กีส และปลูกพืชผักต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ เป็ด ไก่ สุกร และปลา เป็นต้น

หน่วยธุรกิจในเขตตำบล ได้แก่

1. ปั้มน้ำมันและก๊าซ	5	แห่ง
2. โรงสีข้าว	12	แห่ง
3. โรงงานรับซื้อของเก่า	1	แห่ง
4. ร้านค้า	22	แห่ง
5. ร้านเช่าชุด	1	แห่ง
6. โรงเลี้ยงสัตว์ (ฟาร์มไก่)	14	แห่ง
7. ร้านซ่อมรถ	4	แห่ง
8. โรงงานปลาหนึ่ง	1	แห่ง
9. ร้านทำป้าย	1	แห่ง

การพัฒนาและจัดการตนเองด้านเศรษฐกิจของตำบลน้ำใส สรุปได้ดังนี้

จากข้อมูลการประกอบอาชีพของประชาชนในตำบลน้ำใสโดยระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) พบว่า ร้อยละ 90.00 ของประชากรในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีแหล่งพื้นที่หลักในการทำเกษตร ซึ่งเป็นการทำเกษตรที่อาศัยน้ำฝนเนื่องจากส่วนใหญ่ พืชเศรษฐกิจของตำบลน้ำใส อันดับ 1 เป็นนาข้าว พื้นที่รองลงมาเป็นพืชไร่ ได้แก่ยาเตอร์จีต และพืชผักสวนครัว ปัญหาหลักของเกษตรกร คือ แหล่งน้ำไม่เพียงพอในการทำเกษตร ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงแต่ผลผลิตที่ได้ไม่คุ้มกับการลงทุน จึงทำให้ต้องกู้ยืมเงินมาลงทุนประกอบอาชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใส แก้ไขปัญหาโดยการจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อให้มีน้ำอุปโภค บริโภคเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพเสริมเพื่อลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน โดยการส่งเสริมการทำเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กลุ่มปลูกผักปลอดภัย หรือปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ เป็นต้น

สรุปภาพรวมระดับตำบลน้ำใส

ตำบลน้ำใสมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,138 ครัวเรือน มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 4,326 คน ชาย 2,159 คน หญิง 2,167 คน ตำบลน้ำใสเป็นตำบลที่ตั้ง อยู่ในพื้นที่บริเวณโดยรอบเป็นพื้นที่ราบสูง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ดอน แล้งน้ำเหมาะเป็นมีประชากรหลากหลายพื้นที่เข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกัน พื้นที่ส่วนสมสำหรับการเพาะปลูกพืชไร่อาชีพหลักประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ มีความเชื่อในศาสนาพุทธ มีการปฏิบัติศาสนาพืธตามวัฒนธรรมดั้งเดิม มีการปฏิบัติศาสนาพืธตามฮินดู 12 ครอง 14 หรือมีกิจกรรมด้านศาสนาวัฒนธรรมประเพณีทุกเดือน มีภาพกิจกรรมภาพเขียนฝาผนังจากสี่ธรรมชาติ ที่ฝาผนังโบสถ์ นับเป็นโบราณสถานที่ขึ้นชื่อ และได้รับการขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากร เป็นที่รู้จักทั่วไป วัฒนธรรมที่รู้จักแพร่หลายอีกหนึ่งวัฒนธรรมคือ ในทุกวันเพ็ญ 15 ค่ำ เดือน 5 ของทุกปี ชาวตำบลน้ำใสและตำบลใกล้เคียง ร่วมงานสักการะ หรืองานใหญ่ บุญสงฆ์ ดังคำขวัญที่ว่า “ถิ่นกำเนิดชาวน้ำใส ผ้าไหมชั้นดี สตรีสวยพริ้ง มีลิงเจ้าปู่ พระครูลูกแก้ว ซึ่งแล้วปลาควายใหญ่ ลำห้วยกุดน้ำใส สามปีบุญบังไฟ งานใหญ่บุญสงฆ์ พื้นฟูทอดเทียนรวม” ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี เทศกาล ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ชาวบ้าน ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อธิพาลทางความคิด (ค่านิยม) ขนบธรรมเนียมที่ยึดถือสืบเนื่องต่อกันมาที่เรียกว่า “ฮิตสิบสอง ครองสิบสี่” ดังนี้

การดำเนินงานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น และการตอบสนองต่อภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. การทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่น งานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา มีการตั้งกฎระเบียบหมู่บ้านขึ้น โดยมี ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เป็นผู้ไกล่เกลี่ยให้ยอมความคณะกรรมการ ตำรวจ บ้าน กลุ่ม อปพร. เป็นผู้ดูแลรักษาความปลอดภัย ถ้าเกิดการทะเลาะวิวาทกันเกิดขึ้น ถูกตำรวจจับแล้วให้ผู้ปกครองไปประกันตัวเสียค่าปรับเองที่โรงพัก การดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น ด้านการพัฒนาศักยภาพ ด้านการพัฒนาศักยภาพสภาพแวดล้อม และ การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อหนุนเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็ง

2. ปัญหาหนี้สิน จากการเป็นหนี้ในระบบ งานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา คือ กู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านมีเงินหมุนเวียนและมีการยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยที่ไม่แพง การดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น ด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อม ด้านการจัดตั้งกองทุนหรือจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลือกัน ด้านการพัฒนาและนำใช้ข้อมูล และตอบสนองภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านการจัดตั้งกองทุนหรือจัดให้มีสวัสดิการช่วยเหลือกัน

3. ประชาชนเดือดร้อน เพราะน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค งานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา คือ ขุดเจาะน้ำบาดาลให้แก่หมู่บ้าน ๆ ละ 1 บ่อ และ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดส่งน้ำบริการให้กับประชาชนใน และในการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น ด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อม และด้านการพัฒนาระบบบริการ และตอบสนองภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการจัดระเบียบชุมชนและสังคม

4. ประชาชนในชุมชนป่วยด้วยเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง งานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา พัฒนาศักยภาพผู้ป่วยเรื้อรังผู้ดูแล และอาสาสมัครโดยการอบรมความรู้ทักษะที่จำเป็นในการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง พัฒนาระบบบริการ ได้แก่การเยี่ยมบ้านแบบบูรณาการ จัดตั้งกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือผู้ป่วยเรื้อรังและตอบสนองภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และบริหารจัดการสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจฯ

5. ไม่มีที่ดินทำกิน ทางองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใส จัดหาอาชีพเสริมหรือประสานงาน กศน.หรือพัฒนาชุมชน นำอาชีพมาสอนให้เพื่อให้มีรายได้

6. ปัญหากลุ่มแม่และเด็กแรกเกิด - 6 ขวบ ทารกไม่ได้ดื่มนมแม่ครบ 6 เดือน ทางองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใสร่วมกับ รพ.สต. และ อสม.จัดอบรม และให้ความรู้ในการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา

ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า

บ้านชุมชน หมู่ที่ 9 ตำบลน้ำใส อำเภोजตุรพัตร์พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีครัวเรือนทั้งหมด 108 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 427 คน ประชากรชาย 214 คน และประชากรหญิง 213 คน ผู้ใหญ่บ้าน คือ นายประภาส ติวงษา

1. ศักยภาพและทุนทางสังคม

1.1 สถานะของทุนบุคคล

ทุนทางสังคมของบ้านชุมชน หมู่ที่ 9 สรุปได้ว่าในหมู่บ้านมีทุนระดับบุคคลจำนวน 4 คน ที่มีความเชี่ยวชาญ ดังนี้

1. นายไพฑูรย์ ตรีพงษ์ ในการทำจักสานด้วยไม้ไผ่และเชี่ยวชาญด้านการทำนายดวงชะตาและเป็นหมอสูตร
2. นายเกษียร ปาละจุม ผู้นำในด้านช่างฝีมือประเภทงานก่อสร้างและไฟฟ้า
3. นายอภิวัฒน์ วรรณโพธิ์ ผู้นำด้านการแพทย์แผนโบราณ หมอเป่าและนวดรักษาด้วยน้ำมัน
4. นางนาวิ กุตเสนา ผู้นำในการทอผ้าไหมและทอเสื่อ

1.2 กลุ่มและองค์กรชุมชน กลุ่มขับเคลื่อนงานพัฒนาในหมู่บ้าน จำนวน 11 กลุ่ม ได้แก่

- 1) กลุ่มสภาชุมชน
- 2) กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร (พริกบด, กระเทียม)
- 3) กลุ่มสานตะกร้าพลาสติก บ้านขุมดิน หมู่ที่ 9
- 4) กลุ่มโค – กระบือ
- 5) กลุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าว
- 6) กลุ่มทอผ้า บ้านขุมดิน หมู่ที่ 9
- 7) กลุ่มกองทุนเงินล้านบ้านขุมดิน หมู่ที่ 9
- 8) กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน หมู่ที่ 9
- 9) กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 9
- 10) กลุ่มฌาปนกิจหมู่บ้าน หมู่ที่ 9
- 11) กลุ่มผู้สูงอายุประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 9

1.3 แหล่งประโยชน์

- 1) ศาลากลางบ้าน เป็นสถานที่ประชุมภายในหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการรับฟัง ความคิดเห็นของคนภายในหมู่บ้าน
- 2) หนองน้ำสาธารณะ เป็นห้วยสาธารณะประโยชน์ภายในหมู่บ้าน และเป็นแหล่งหาอาหารของคนภายในหมู่บ้าน

1.4 หน่วยงาน องค์กร ที่สนับสนุน

หน่วยงานและองค์กรที่สนับสนุน

- 1) องค์กรบริหารส่วนตำบล.ช่วยเหลือด้านงบประมาณให้คำปรึกษา และประสานงาน กับหน่วยงานต่างๆ
- 2) รพสต. ให้คำปรึกษา และสนับสนุนงบประมาณในการดูแลสุขภาพชุมชน
- 3) สำนักงานเกษตรอำเภอ ให้คำแนะนำคำปรึกษาด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่
- 4) พัฒนาการ ให้คำปรึกษาและสนับสนุนงบประมาณในการดูแลส่งเสริมอาชีพในชุมชน ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาคือทุนและศักยภาพ ที่แสดงให้เห็นความเข้มแข็งและความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานของบ้านขุมดิน หมู่ที่ 9

จากประวัติความเป็นมาและเหตุการณ์ต่างๆ ในชุมชน จะเห็นได้ถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เข้ามา ดำเนินงานร่วมกันอย่างเข้มแข็งส่งผลให้ชุมชนเกิดการพัฒนา และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และจากการที่ตำบลดินดำได้เข้าร่วมตำบลสุขภาวะ ก่อให้เกิดการค้นหาทุนศักยภาพของชุมชน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและปัญหาต่างๆของชุมชน และจากการค้นหาทำให้ทราบถึงทุนและศักยภาพของชุมชนดังนี้

ระดับบุคคล 4 คน

1. นายไพฑูรย์ ตรีพงษ์ ในการทำจักสานด้วยไม้ไผ่และเชี่ยวชาญด้านการทำนายดวงชะตาและเป็นหมอสูตร
2. นายเกษียร ปาละจุม ผู้นำในด้านช่างฝีมือประเภทงานก่อสร้างและไฟฟ้า
3. นายอภิวัฒน์ วรรณโพธิ์ ผู้นำด้านการแพทย์แผนโบราณ หมอเป่าและนวดรักษาด้วยน้ำมัน
4. นางนาวิ กุตเสนา ผู้นำในการทอผ้าไหมและทอเสื่อ นายดอน สนิทชน ประธาน อปพร.ประจำบ้านน้ำใส กรรมการหมู่บ้าน กรรมการกองทุนเงินล้านหมู่บ้าน กรรมการกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กรรมการกลุ่มฌาปนกิจประจำ กรรมการกลุ่มประปาประจำ หมู่ที่ 9 กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มเป้าหมายเนื่องจากเป็นผู้ที่ชุมชนให้ความนับถือ ดูแลเรื่องความปลอดภัยในชุมชน และเป็นທີ່ปรึกษาปัญหาต่างๆ

ระดับกลุ่มและองค์กรชุมชน

- 1) กลุ่มสภาชุมชน งานและกิจกรรม คือ การรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร ที่เป็นสมาชิกของ ธกส. ในการทำการเกษตร และมีการระดมความคิดเกี่ยวกับการจัดการบริหารวิธีการเกษตรภายในหมู่บ้าน ให้สมาชิกผู้เพื่อทำกิจกรรมทางการเกษตร สมาชิกต้องมีหุ้นคนละ 1,000 บาท มีการออมเงิน 20 บาท/เดือน มีระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม มีเงินปันผล
- 2) กลุ่ม กองทุน SML แปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร (พริกบด)งานและกิจกรรม คือ มีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมในการใช้เงิน SML จากอำเภอ มาช่วยในการบริหารจัดการเพื่อการผลิต และแปรรูปพริกแห้ง (บด) เป็นสินค้าที่สร้างรายได้ให้แก่กลุ่มสมาชิกภายในหมู่บ้าน โดยให้มีเงินหมุนเวียนในกองทุนเพื่อการส่งเสริมอาชีพเพิ่มรายได้ และกระตุ้นเศรษฐกิจ
- 3) กลุ่มโค - กระบืองานและกิจกรรม คือ คณะกรรมการหมู่บ้านได้รับงบสนับสนุนจาก องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำใสในสมัยนั้น เพื่อ การส่งเสริมอาชีพ สนับสนุนกลุ่มอาชีพ และเพิ่มรายรับให้ครัวเรือน หลักการ การปล่อยเงินกู้ให้สมาชิก (เพื่อซื้อวัวพันธุ์พื้นเมืองมาเลี้ยง 1. แจ้งความความจำนง 2.กรรมการพิจารณา 3.ส่งคืนภายใน 3 ปี ดอกเบี้ย ร้อยละ 2)
- 4) กลุ่มเมล็ดพันธุ์ข้าว งานและกิจกรรม คือ ได้รับงบสนับสนุน SML จาก อำเภอ มาช่วยในการบริหารจัดการ เพื่อการสร้างรายได้ให้ชุมชน โดยการร่วมผลิต และจำหน่าย เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี ที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่ม และจำหน่ายเป็นสินค้า OTOP ประจำ
- 5) กลุ่มสานตระกร้าพลาสติก บ้านขุมดิน หมู่ที่ 9 งานและกิจกรรม ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนจาก กศน. อำเภอจตุรพักตรพิมาน ในการส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ให้กลุ่มทำงานฝีมือหลากหลายชนิด ผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นจะนำไปขายให้กับหน่วยงานราชการ หรือผู้ที่สนใจ

6) กลุ่มกองทุนเงินล้าน งานและกิจกรรม คือ มีการปล่อยให้สมาชิกกู้ยืมเงิน และมีการจัดสวัสดิการต่างให้กับสมาชิกเช่น ผู้ด้อยโอกาส, ผู้พิการ,ทุนการศึกษา,สนับสนุนงานบุญประเพณีต่างๆ และมีการแบ่งปันผลกำไรเมื่อสิ้นปี

7) กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน งานและกิจกรรม คือ เป็นกลุ่มอาสาสมัคร ของกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มผู้ชายในหมู่บ้านเพื่อการป้องกันภัยต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เช่น ไฟไหม้ ตกน้ำ ลักขโมย ฯลฯ

8) กลุ่ม อสม. งานและกิจกรรม คือ ทำแผนเยี่ยมบ้าน สร้างหลักสูตรอบรม อสม.น้อย พัฒนาทักษะในการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย สร้างทักษะในการออกกกำลังกาย

9) กลุ่มฌาปนกิจ งานและกิจกรรม คือ - มีการรวบรวมระดมทุนจากคนในชุมชน เพื่อเป็นสวัสดิการในการช่วยเหลือจัดการศพ สมาชิกใน บ้าน 1 ครั้ง มีการคุ้มครอง ทั้งครอบครัว

2. ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาจนเกิดวิธีการทำงานในการจัดการตนเองของบ้านชุมชน หมู่ที่ 9

2.1 วิวัฒนาการปัญหา และ ผลของการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

ชุมชนบ้านชุมชน หมู่ที่ 9 ส่วนมากมีอาชีพการเกษตร ทำนา และรับจ้างทั่วไปโดยมีกลุ่มวัยทำงาน ได้รับจ้างนอกเขตตำบล แบบ เข้าไป เย็นกลับ จึงไม่มีเวลาในการดูแลบุตร มีการให้ผู้สูงอายุดูแลเด็กอยู่ที่บ้าน จากการตรวจร่างกายเด็ก ช่วงอายุ 2.6 – 6 ปี ที่อยู่ในช่วงปฐมวัย อยู่ในการดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านจิว มีปัญหาสุขภาพช่องปาก มีภาวะฟันผุ เด็กได้รับประทานขนมขบเคี้ยวมาก และผู้สูงอายุมีปัญหาในการมองเห็น มีภาวะต่อกระดูก และพื้นที่ในหมู่บ้าน มีพื้นที่สาธารณประโยชน์เป็นบริเวณกว้าง บุคคลภายนอกเข้าถึงได้ง่าย เกิดปัญหาการแอบนำขยะ พวกเศษวัสดุก่อสร้าง หรือขยะจากนอกเขตตำบล มาทิ้ง โดยไม่ได้รับอนุญาต โดยสรุปได้ว่า สถานการณ์ปัญหาในชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ดังนี้

1. ปัญหาด้านสุขภาพ พบภาวะฟันผุในเด็กช่วงปฐมวัย สูงถึงร้อยละ 50 จากจำนวนผู้มารับการตรวจ เป็นปัญหาด้านสุขภาพที่พบมากในชุมชน กระทบกลุ่มเป้าหมายประชากรกลุ่มเด็กปฐมวัย

2. ปัญหาด้านสภาวะแวดล้อม การที่เอกชน แอบนำขยะ พวกเศษวัสดุก่อสร้าง ขยะอินทรีย์จากตลาด พวกเศษอาหาร เศษพืชผัก เข้ามาทิ้งบริเวณพื้นที่สาธารณประโยชน์ เวลา กลางคืน โดยพลการ เกิดปัญหาขยะล้นในชุมชน เป็นแหล่งรวมของเชื้อโรค ส่งกลิ่นเหม็นเน่า ก่อความรำคาญในชุมชน เกิดทัศนียภาพที่สกปรก การมีขยะล้นในบ่อฝังกลบชุมชน ทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ กระทบกลุ่มเป้าหมายทุกวัย ที่ได้สูดดมกลิ่นขยะ และบริโภคอาหารที่มีเชื้อโรคปนเปื้อนจากแมลงนำโรครที่มาจากขยะ

3. ปัญหาสังคม กลุ่มผู้สูงอายุต้องอยู่ที่บ้านเพื่อดูแลเด็กเล็ก ที่พ่อแม่ ต้องไปทำงาน ทำให้ขาดการใส่ใจในการดูแลสุขภาพ ขาดการออกกำลังกาย เกิดปัญหา สุขภาพร่างกายอ่อนแอ และขาดความรู้ในการดูแลเด็กเล็กที่ถูกต้อง

จากสถานการณ์ปัญหาที่สำคัญของหมู่บ้านในปัจจุบัน ซึ่งเป็นปัญหาที่ชุมชนตระหนักถึง อันตรายและต้องการแก้ไข โดยมีงานและกิจกรรมที่ชุมชนใช้แก้ปัญหา คือ การจัดประชาคมหมู่บ้าน

ให้ชุมชนได้มีส่วนในการแก้ไขปัญหา โดยแยกออกเป็น 3 ปัญหาหลัก คือ ปัญหาสุขภาพและปัญหาสังคม มีการอบรมให้ความรู้ในการดูแลเด็กที่ถูกต้องแก่กลุ่มผู้ปกครองที่ต้องดูแลเด็ก กรณีที่พ่อ แม่ เด็กไปทำงาน และปัญหาสิ่งแวดล้อม มีการจัดตั้งแกนนำหมู่บ้านในการออกเวรยาม และมาตรการในการป้องกันการนำขยะจากต่างถิ่นเข้ามาทิ้งในชุมชน ในชุมชนโดยการประสานงานกันใน 10 หมู่บ้าน ประสานงานกับกลุ่มผู้นำชุมชน ทั้งในชุมชนและระดับตำบล สถานีตำรวจภูธรย่อย บ้านทุ่ง และการประสานขอความร่วมมือ องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใสในการ ติดไฟส่องสว่างในบริเวณ สุ่มเสี่ยง ในการเชื่อมประสาน ความร่วมมือ จัดเวรสายตรวจ ในการป้องกัน สกัด ณ จุดที่สุ่มเสี่ยง เปลี่ยน เพื่อป้องกันการนำขยะมาทิ้ง ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ทางอ้อม ในการรักษาความปลอดภัยในเขตหมู่บ้านอีกด้วย โดยมีหน่วยงานภาคส่วนเข้าร่วมแก้ปัญหา คือ 1) ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่ ส.องค์การบริหารส่วนตำบล 2) องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลน้ำใส 3) รพ.สต. น้ำใส ตรวจสอบสุขภาพ และรณรงค์บอกถึงผลกระทบที่ชุมชนจะได้รับความรู้เรื่องการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดูแลเด็ก ปฐมวัยที่ถูกต้อง และ 4) คนในชุมชนนำปัญหาที่เกิดขึ้นมารวมประชาคมและร่วมระดมความคิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา

2.2 แนวทางการแก้ปัญหาของชุมชน

จากการปัญหาดังกล่าว ก่อให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้แนวทางการแก้ไขปัญหา มีดังนี้

1. การแก้ปัญหาเนื่องจากกลุ่มเด็กปฐมวัยมีภาวะฟันผุ มีการวางแผนการแก้ไขปัญหาโดยการสนับสนุนการรวมกลุ่มผู้ปกครองเด็ก ผู้ดูแล และอาสาสมัคร เพื่อสร้างเครือข่ายการดูแลกลุ่มเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พัฒนาศักยภาพผู้ปกครอง ผู้ดูแล และอาสาสมัคร โดยการอบรมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติตัว พัฒนาระบบบริการ ได้แก่ เคลือบฟัน ถอนฟัน การแปรงฟันอย่างถูกวิธี การประคบ หนุนฟันสวย เจ้าหน้าที่ผู้มีความชำนาญ โดยมีทุนทางสังคมที่เข้าร่วม ได้แก่ อสม. มีความชำนาญด้านการดูแลสุขภาพเบื้องต้น ให้คำแนะนำโดยมีรพ.สต. องค์การบริหารส่วนตำบล และใช้ศาลาประชาคมประจำหมู่บ้านในการจัดประชาคมและและสถานที่รณรงค์ให้ความรู้ด้านสุขภาพ

2. การแก้ปัญหาเนื่องจากเอกชนนำขยะเข้ามาทิ้งโดยพลการ มีการวางแผนการจัดการแก้ไขปัญหา โดยการจัตรณรงค์ประชาคมหมู่บ้าน

กลุ่มสานตะกร้าพลาสติกบ้านชุมชน หมู่ที่ 9

กลุ่มสานตะกร้าพลาสติกบ้านชุมชน หมู่ที่ 9 เป็นหนึ่งในสิบเอ็ดกลุ่มขับเคลื่อนงานพัฒนาหมู่บ้าน มีประธานกลุ่ม คือนางทองจูน ศรีเชียงสา โดยกลุ่มจักสานเกิดขึ้นจากการร่วมตัวของกลุ่มแม่บ้านจำนวนทั้งสิ้น 30 คน ในช่วงแรกงานและกิจกรรมได้รับการสนับสนุนกองทุนจาก การศึกษาออกโรงเรียน (กศน.) อำเภอจตุรพักตรพิมาน ในการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้กับกลุ่ม โดยดำเนินการจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้ในด้านการจักสานผลิตภัณฑ์จากเส้นพลาสติก ซึ่งชุมชนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีทักษะในด้านการจักสานมาจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดกันมา โดยเป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต การวางแผนการส่งเสริมการลงทุนและพาณิชย์ และด้านการส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากกลุ่ม

คือ ตะกร้าพลาสติก กระเป๋าพลาสติก ช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ หน่วยงานราชการ หรือผู้ที่สนใจ ซึ่งถือได้ว่ามีช่องทางการจัดจำหน่ายที่น้อยมาก จึงไม่อาจสร้างอาชีพและรายได้ที่แน่นอนและยั่งยืนให้กับสมาชิกของกลุ่มได้ ส่งผลทำให้มีจำนวนสมาชิกเริ่มลดน้อยลง

จากการศึกษาข้อมูลการจัดจำหน่ายสินค้ากลุ่มจักสานผลิตภัณฑ์จากเส้นพลาสติกบ้านชุมชน พบว่า ในการดำเนินงานและการจัดจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ ดังนี้

1. ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสานผลิตภัณฑ์ตะกร้าจากเส้นพลาสติกจะมีการจัดทำในรูปแบบของสมาชิกกลุ่มโดยประธานกลุ่มจะเป็นผู้จัดการลูกค้าแล้วนำมาให้สมาชิกทำ ส่งผลให้สมาชิกกลุ่มมีหน้าที่ในการสานตะกร้าเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้มีการทำการตลาดผลิตภัณฑ์ ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ทำจะมีลักษณะและรูปแบบเดิม ๆ ไม่ทันสมัย ไม่มีลวดลายที่เด่นและสะดุดตาลูกค้า เนื่องจากสมาชิกยังไม่มีทักษะด้านการผลิตเท่าที่ควร

2. ด้านการตลาด ในการจัดจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม ประธานกลุ่มจะทำหน้าที่หาตลาดและจัดจำหน่ายสินค้า สินค้าที่ผลิตได้โดยส่วนใหญ่จะถูกนำมาวางขายที่หน้าร้านของประธาน ส่วนสมาชิกมีหน้าที่ผลิตเพียงอย่างเดียว และจะทำการผลิตเฉพาะในช่วงที่มีการสั่งสินค้า เนื่องจากสมาชิกมีความรู้สึว่าการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกเป็นเพียงอาชีพเสริมหรือเป็นทำเพื่อหารายได้เสริม เพราะสมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือการเกาะหอมกับกระเทียม ซึ่งเป็นอาชีพที่ทำได้ทุกวัน ส่งผลให้มีรายได้เข้าครัวเรือนทุกวัน

จากประเด็นทั้ง 2 ประเด็น สะท้อนให้เห็นถึงช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าของกลุ่มมีเพียงช่องทางเดียว คือ การจำหน่ายผ่านหน่วยงานราชการ (อบต.) ส่งผลให้สินค้าไม่สามารถจำหน่ายได้มากนัก สมาชิกในกลุ่มจึงมีรายได้ไม่แน่นอน สมาชิกในกลุ่มจึงค่อยๆ ลดลง ดังนั้น นักวิจัยจึงได้มีการศึกษารูปแบบช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าให้กับกลุ่มสมาชิก เพื่อเป็นการส่งเสริมช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลทำให้กลุ่มตระหนักและมีความกระตือรือร้นในการทำอาชีพจักสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกมากยิ่งขึ้น